پروژه درس مرحله دوم — تحلیل، استخراج ویژگی و ردهبندی مهلت تحویل — ۲۸ خرداد

مبانی پردازش زبان و گفتار نیمسال دوم ۱۳۹۹-۱۴۰۰

هدف این بخش از پروژه آشنایی و کسب تجربه شما در زمینه تحلیل، استخراج ویژگیها و ردهبندی میباشد. لطفا زودتر کل توضیح پروژه را مطالعه کرده و هر گونه ابهام را از اساتید حل تمرین یا استاد درس سوال بفرمایید.

ساختار <mark>پوشهها</mark> و فایلهای مورد نیاز:

- data: <mark>دادههای جمعاًوری شده و تمیز شده</mark> از مرحله اول پروژه <mark>بعلاوه پردازشهای جدید این مرحله</mark>.
  - src: ت<mark>مام کدهای</mark> نوشته شده برای پروژه بدون استثناء.
- reports تمام گزارشهای تولید شده برای پروژه بصورت اتوماتیک مثل نمودار، اطلاعات جدول، نمونه جمله... این گزارشها برای استفاده بصورت مستقیم و بدون تغییر در فایل گزارش نهایی در قالب لاتک استفاده میشوند که با دستورهای لازم مثل inpot import includegraphic از همین پوشه reports در فایل لاتک جا داده میشوند. بدون کپی کردن دستی.
  - models: کلیه مدلها آموزش داده شده.
- <experiment_name>: پوشه کاری (working directory) برای آزمایش *ابخش* خواسته شده که شامل فایلهای میانی تولید شده می باشد. نام این پوشه برای هر بخش در ابتدای پاراگراف به لاتین آمده است.
- run.py/bat/sh: یک فایل تنها که با اجرای آن (در صورت پاک کردن تمام پوشهها بجز data و src) کلیه کدهای الازم اجرا شده و گزارشها و مدلهای لازم تولید شد و فایل گزارش نهایی مجددا تولید شود.
- run.log: این فایل در ریشه ریپازیتوری بوده و logهای سطح اول مربوط به run در رابطه با صدا زدن کد برای اجرای بخشهای مختلف و بررسی اتمام موفقیت آمیز هر بخش و تولید خروجیهای لازم آن بخش در این فایل گزارش شود.
- logs: تمام کدهای شما باید در این پوشه جزئیات کافی را log کنند بطوریکه در صورت متوقف شدن کد یا پیش آمد خطا بتوان از این پوشه خطایابی شود. در این پوشه به ازای هر دستور/task/کار جداگانه لازم است فایل log جداگانه با اسم متناسب موجود باشد.
- latex: متن گزارش شما به فارسی یا انگلیسی. دقت کنید نمودارها و جدولها تولید شده توسط کد شما باید مستقیما از پوشه reports ارجاع داده شده و جای سازی بشوند و داخل اینجا کپی نشوند.
  - report_final.pdf: گزارش کامپایل شده نهایی.
- بخش word2vec: با استفاده از کد word2vec مربوط به تمرین A2 بردار کلمات را برای هر کدام از دستههای داده بصورت جداگانه اموزش دهید و مدل خروجی را در پوشه models و با نام اموزش دهید و مدل خروجی را در پوشه conservative_news.word2vec.npy با اجرای اسکریپت/کد اصلی شما باید فایلهای مدل بصورت خودکار و با نام درست در پوشه مورد نظر ذخیره شوند. بدون هیچگونه کار دستی. همچنین کد مورد نیاز برای بارگذاری/load مدل و query از آن برای تولید نمودار یا گزارشهای این بخش باید در پوشه src موجود بوده و نتایج مورد استفاده در گزارش در پوشهای به نام reports با فرمت لازم (csv,) بصورت خودکار ذخیره شود.
- بردارهای کلمات مشترک بین دسته ها را با هم مقایسه و تحلیل کنید. از کلمات مشترک بین دسته ها، کدامیک بردار مشایهی در هر دو دسته دارند و کدامیک متفاوت است. علت تشایه یا تفاوت چیست. بایاس را در بردارها بررسی کنید. با ذکر مثال و نمودار/حدول نتیجه تحلیل را در مستند این بخش گزارش کنید. روش مقایسه/تحلیل بر عهده شماست. مثلا مقایسه شباهت کسینوسی، نزدیکت بن همسایههای ...
- همچنین برای استفاده در مراحل بعد یک مدل word2vec روی تمام دادهها با هم آموزش داده و به نام word2vec.npy ذخیره کنید.
- بخش tokenization: مانند تمرین A4 از کتابخانه <u>SentencePiece</u> برای آموزش <u>Tokenize کردن</u> داده با حداقل <mark>۴ اندازه متفاوت</mark> (از خش تفسیم کرده خود را به ۵ بخش تقسیم کرده خیابی کم تا خیلی زیاد نسبت به اندازه داده شما) روی <mark>داده خام تمیز شده اجرا و ارزیابی</mark> کنید. داده خود را به ۵ بخش تقسیم کرده

پروژه درس مرحله دوم — تحلیل، استخراج ویژگی و ردهبندی مهلت تحویل — ۲۸ خرداد

و در هر مرحله ۵ بار آموزش و ارزیابی کنید. در هر مرتبه روی ۴ قسمت از ۵ قسمت آموزش داده و درصد توکنهای Unk را محاسبه کرده و هر کدام از درصدها بعلاوه متوسط آنها را در یک حدول به تفکیک «تعداد توکن ورودی برای آموزش SentencePiece» گزارش کنید. همچنین در هر یک از موارد توکنهای ایجاد شده را بررسی کرده و با ذک مثال نتیجه Tokenize کردن با مقادیر مختلف را تحلیل کرده و نهایتا یک اندازه را برای Tokenizer انتخاب کنید. مانند بخشهای قبل کد استفاده شده برای اجرا و تحلیل این آزمایشها همگی باید در پوشه src موجود بوده و بگونهای نوشته شده باشد که همه آزمایشهای یکی-پس-از-دیگری بتوانند اجرای مجدد شده و نتایج گزارش در پوشه reports با نام مناسب تولید شود. پس از انتخاب به نشده باشد که همه آزمایشهای یکی-پس-از-دیگری بست مدل نهایی مجدد شده و نتایج گزارش در پوشه had-code ای SentencePiece کرده) به پوشه model کیی شود.

- را از parsing در این بخش https://universaldependencies.org داده و این بخش parsing داده از که تمرین شماره ۳ تمام داده را تحلیل زبانی بکنید. داده لازم به زبان مورد نظر را از https://universaldependencies.org داده خود مدل dependency_parser را از parser عداد ۱۰ جمله دقت dependency_parse آنرا مشخص کرده و روی این ۱۰ جمله دقت parser را محاسبه و گزارش کنید. تغید حمله را به عنوان نمونه در گزارش خود آورده و در صورت داشتن خطاء علت آن را تحلیل کنید.
- *. بخش language_model برای این بخش می توانید کد تمرین شماره ۴ را تغییر دادو یا کد آماده کوتاهی در pytorch استفاده کنید.

  برای هر کدام از دستههای داده خود یک م<mark>دل زبانی جداگان</mark>ه به نام label اموزش داده و تعدادی جمله به ازای

  هر کدام از دستهها تولید کنید. آیا تفاوت جملههای تولید شده با انتظار شما تطابق دارد. لطفا نمونهها را در گزارش خود آورده و

  تجلیل کنید.
- . بخش fine tuning عالم BERT و ParsBERT و اروى هر كدام از دستههاى داده خود بصورت جداگانه BERT كرده و در قالب مدلى به نا (abbel>.bert Im) دخيره كنيد. سپس از اين مدل ها براى توليد جملات استفاده كنيد. آيا جملات توليد شده تفاوت مورد انتظار شما را دارند؟ جملات را در گزارش خود ارائه و تحليل كنيد. همچنين مدل BERT يا ParsBERT را براى ردهبندى دادهها روى كل دادهها fine-tune كنيد و به نام bert_classification_lm ذخيره كنيد.
- 9. بخش feature_engineering؛ برای این بخش (و بخشها آینده) داده خود را به سه دسته train/dev/test با درصدهای 80/10/10 با درصدهای train/dev/test بخش feature_engineering؛ برای این بخش classification؛ برای در برچسب تقسیم کنید. سپس دو معماری ساده برای ردهبندی/داهها در نظر بگیرید. یک معماری که تمام فیچرهای جمله را یکجا دریافت کرده و ردهبندی کند. یک مدل دیگر که فیچرها را یکی-یکی دریافت می کند. بستگی به نوع فیچر از هر کدام از معماریها که لازم است استفاده کرده و با فیچرهای زیر بصورت جداگانه آموزش داده و نتیجه را برای داده train/validation/test در یک نمودار گزارش کنید. چنانچه فقط یک معماری در نظر بگیرید که برای همه فیچرها قابل استفاده باشد، اشکالی ندارد. تمام فیچرهای زیر بصورت جداگانه روی همین یک نمودار رسم شود. همچنین نتایج در یک جدول به تفکیک feature و train/test/validation و feature گزارش شود.
  - sentence_length طول جمله (یا واحد مناسب برای ردهبندی) را به عنوان تنها فیچر در نظر بگیرید.
    - word_length: مجموعه طول کلمات به ترتیب.
- parse_only: از فیچرهای مربوط به dependency_parse تعدادی فیچر مثل ارتفاع درخت، حداکثر تعداد بچهها، ... (بدون استفاده از هر گونه کلمه/محتوا فقط فیچرهای ساختاری) استخراج کرده، با هم concat کرده و به عنوان فیچر استفاده کنند.
  - words: هر کلمه را به یک عدد منحصر به فرد تخصیص داده و به عنوان فیچر استفاده کنید.
- lexicalized_parse: یک فیچر قابل استخراج از درخت مثل کلمه و ارتفاع، یا کلمه و فرزند... به اختیار خود انتخاب کرده کلمه را با عدد آن جایگزین کرده، با هم concat کرده و به عنوان فیچر استفاده کنید.
  - word bi-grams: عدد هر کلمه و کلمه قبل را با هم concat کرده و به عنوان یک فیچر استفاده کنید.

پروژه درس مرحله دوم — تحلیل، استخراج ویژگی و ردهبندی مهلت تحویل — ۲۸ خرداد

مبانی پردازش زبان و گفتار نیمسال دوم ۱۳۹۹-۱۴۰۰

- word2vec: از بردارهای word2vec به عنوان فیچر متناظر با هر کلمه استفاده کنید.
- word2vec_bigram: بردار هر کلمه را با کلمه قبلش concat کرده و به عنوان یک فیچر استفاده کنید.
  - BERT/ParsBERT: از بردارهای BERT یا ParsBERT به تنهایی به عنوان فیچر استفاده کنید.
- FineTuned_BERT: از بردارهای FineTune شده BERT یا ParsBert به عنوان فیچر استفاده کنید.
- استحان کردید، نوبت بخش model_architecture حال که فیچرهای مختلف را امتحان کرده و میزان موفقیت آنها در ردهبندی را امتحان کردید، نوبت به انتخاب معماری مناسب میباشد. تعدادی از فیچرهای بخش قبل را به عنوان فیچر به شکل دلخواه/مختلف با هم ترکیب کرده و حداقل ۳ معماری مختلف که حداقل یکی از آنها مبتنی بر Transformer باشد را برای ردهبندی دادهها با هم آموزش، آزمون و مقایسه کنید. مانند قسمتهای قبل مدلهای نهایی در پوشه models و گزارشهای در پوشه reports ذخیره شوند. نتایج را در گزارش خود ارائه و تحلیل کنید.
- ۸. بخش interpretation: این بخش اختیار میباشد و دارای حداکثر یک نمره مثبت از ۲۰ نمره نهایی میباشد. یکی از معماریهای بالا را انتخاب کرده و آنرا تحلیل و تفسیر کنید از جهت اینکه مدل چه چیزی یاد گرفته است. برای این مورد در مورد attention میتوانید جستجو کرده و از ابزارها و منابع آماده استفاده کنید. چنانچه از attention استفاده میکنید استخراج وزنهای میتواند نقطه شروع برای این کار باشد.

در اکثر موارد استفاده از قطعه کدهای آماده آنلاین به شرط آشنایی کامل شما با کد و <mark>ذکر منبع بلامانع</mark> میباشد. چنانچه در موردی شک دارید سوال کنید.

موفق باشید اعتمادی